

De smaak van Belgische kazen

Isabelle Van Leuven
Laboratorium voor Aromaonderzoek - SENSTECH
KaHo Sint-Lieven, Gent

Overzicht

- Inleiding
- Methodieken voor smaakkaracterisering van kaas
- Aromaprofilering van Vlaamse kazen

Inleiding

- Kaasproductie in 2001 (ton)
  - Wereld: $16,5 \times 10^6$
  - Europa: $8,7 \times 10^6$
  - België: 65000
- Kaasverbruik in 2003 (kg/persoon/jaar)
  - Griekenland: 27,3
  - Frankrijk: 24,0
  - Nederland: 19,9
  - België: 16,0

Inleiding

- Indeling in België
  - verse kaas (Cottage, Quarg)
  - gerijpte kaas
    - zachte kaas (Wijnendale, Brigand, Brusselse kaas)
    - halfharde kaas (Passendale, Père Joseph)
    - harde kaas (Gouda-types, Nazareth)
  - blauwschimmelkaas (Pas de Bleu, Bleu des Moines, Achelse Blauwe)
  - geiten- en schapenkaas (Chavroux)
  - smeltkaas
- www.belgischekazen.be

Inleiding

- Kaasrijping ⇒ AROMA
  - primaire degradatieprocessen
    - lipolyse
    - proteolyse
    - metabolisme van rest lactose en citraat⇒ basis voor textuur & aroma
  - secundaire transformaties
    - vetzuurafbraak
    - aminozuurafbraak
    - lactaat metabolisme⇒ modificatie textuur & fijner aroma
- gedurende enkele weken – 2 jaar

20 november 2009

Dat Smaakt naar Meer

5

Inleiding

- TETRA-fondsproject 50119 (IWT-Vlaanderen)
'Objectieve smaakkaracterisering als basis voor optimalisatie van de sensorische kwaliteit van Vlaamse kazen'
  - inzicht in chemische samenstelling van aroma van typische kazen
  - invloed van grondstof en procesparameters
  - invloed van zout- en vetreductie
  - invloed van MAP

20 november 2009

Dat Smaakt naar Meer

6

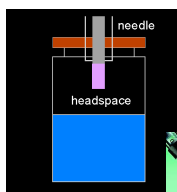
Methodieken

- Sensorische analyse met smaakpanels
- Instrumentele analyse
  - GC-MS profilering
  - MS-gebaseerde elektronische neus of MS fingerprinting
  - GC-olfactometrie of GC-sniffing

Instrumentele analyse: GC-MS profilering

isolatie

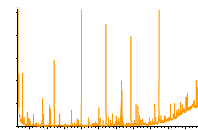

- isolatie procedures
- *off-line*
- *on-line*, automatisch (MPS-2)

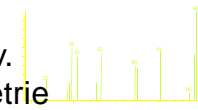

GC-MS

scheiding → chromatogram

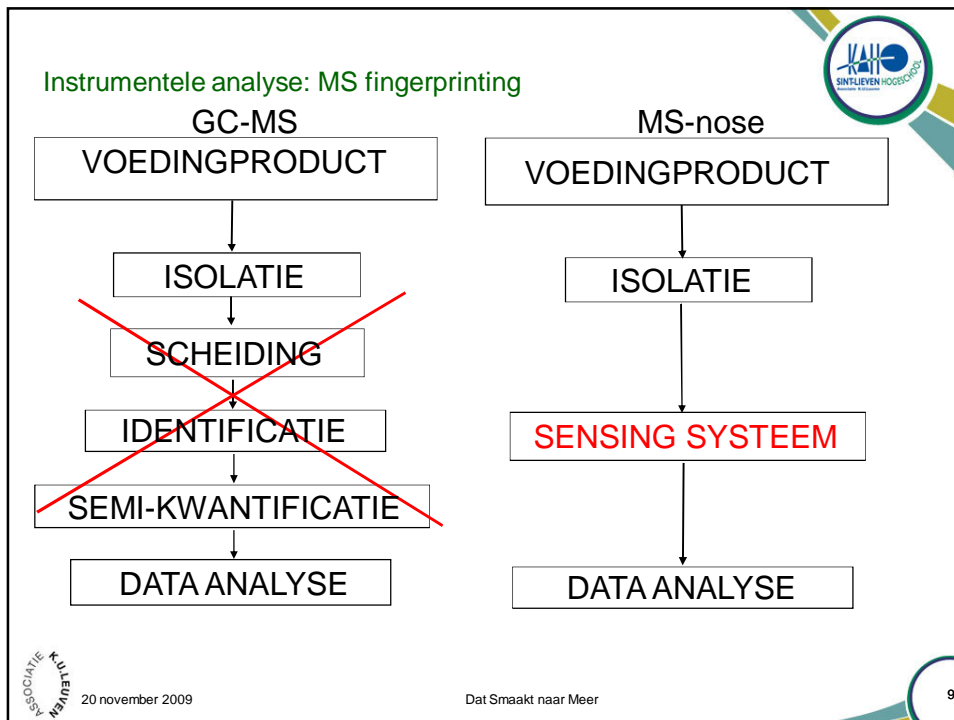

identificatie d.m.v. massaspectrometrie

(semi-)kwantitatieve bepaling → complexe data matrix

↓
data processing

Instrumentele analyse: GC-olfactometrie

- ✓ geurkarakter and geurintensiteit
- ✓ selectie van geurkrachtige moleculen

tijdrovende procedure

20 november 2009

Dat Smaakt naar Meer

10

Aromaprofilering van Vlaamse kazen

- Harde en halfharde kazen
- Roodbacteriekazen
- Blauwschimmelkazen

Aromaprofilering van Vlaamse kazen

Harde en halfharde kazen

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: Gouda-type

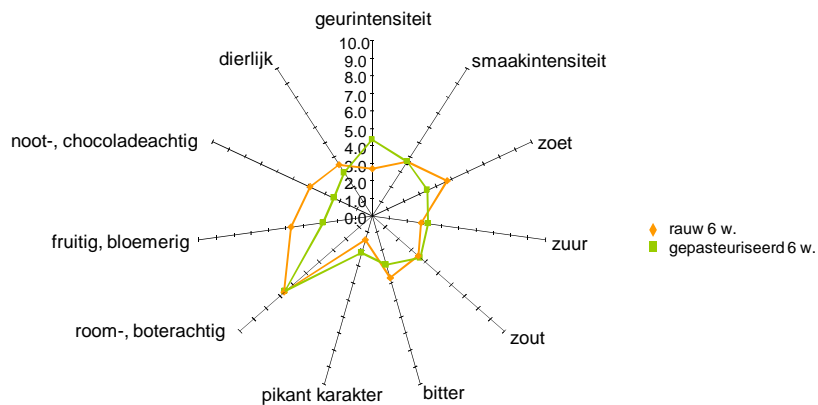
- Vergelijken rauwe en gepasteuriseerde melkkaas
- Vergelijken gepasteuriseerde melkkaas i.f.v. de rijpingstijden

type	kaasmakerij	commerciële naam
rauw (Gouda-type)	Het Hinkelspel cvba	Bellie jong (6 w.)
gepasteuriseerd (Gouda-type)	Belgomilk cvba	Brugse jonge (6 w.) Brugse belegen (4 m.) Oud Brugge (10 m.)

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: Gouda-type

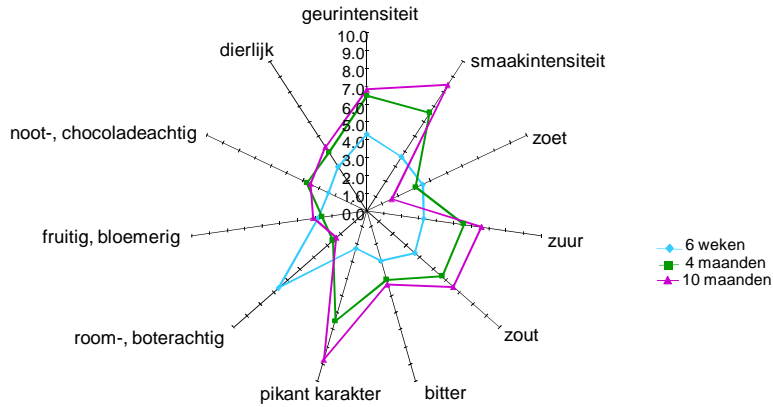
rauwe melkkaas 6 w. ↔ gepasteuriseerde melkkaas 6 w.

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: Gouda-type

gepasteuriseerde melkkaas i.f.v. de rijpingstijd

20 november 2009

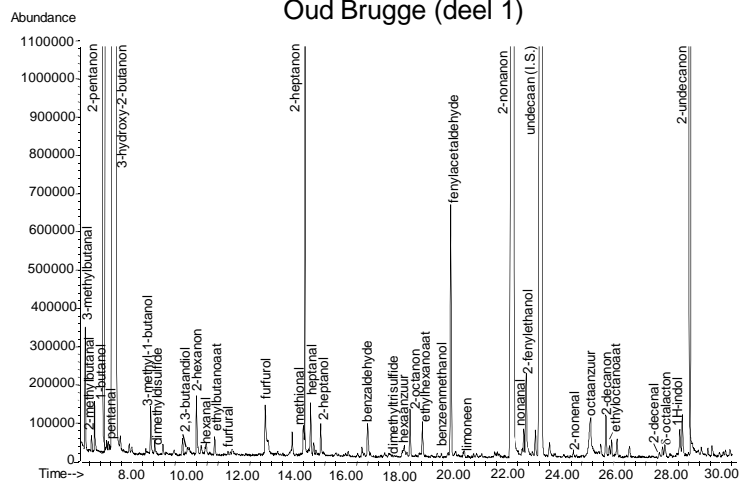
Dat Smaakt naar Meer

15

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: Gouda-type

Oud Brugge (deel 1)

20 november 2009

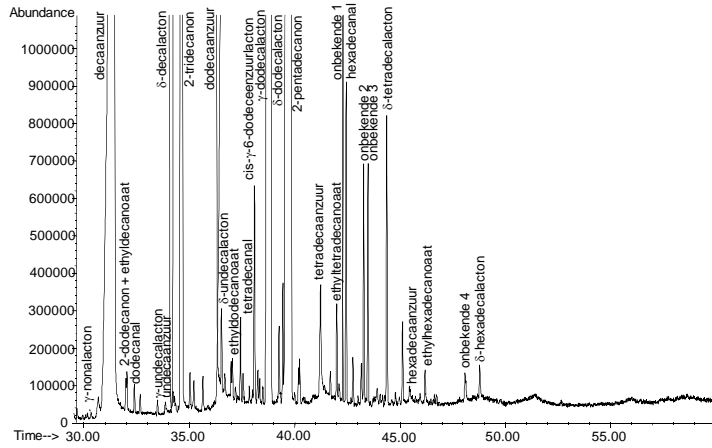
Dat Smaakt naar Meer

16

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: Gouda-type

Oud Brugge (deel 2)

ASOCIATIE
K.U. LEUVEN
MAMMIE

20 november 2009

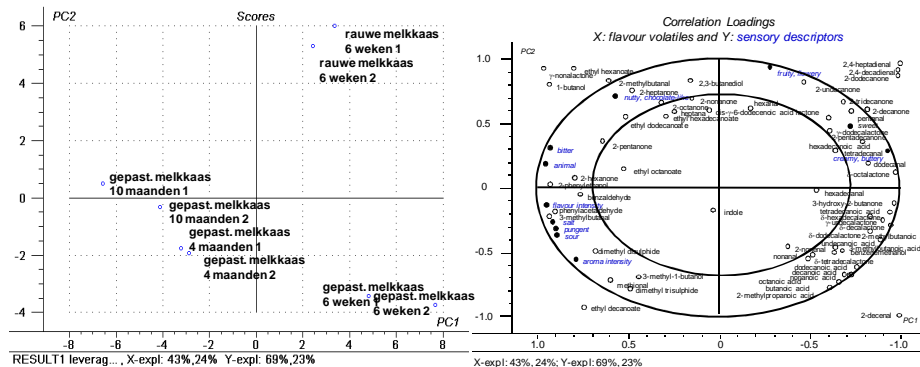
Dat Smaakt naar Meer

17

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: Gouda-type

relatie sensoriek & instrumentele analyse

RESULT1 leverag..., X-expl: 43%,24% Y-expl: 69%,23%

X-expl: 43%, 24%; Y-expl: 69%, 23%

ASOCIATIE
K.U. LEUVEN
MAMMIE

20 november 2009

Dat Smaakt naar Meer

18

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: halfharde kazen

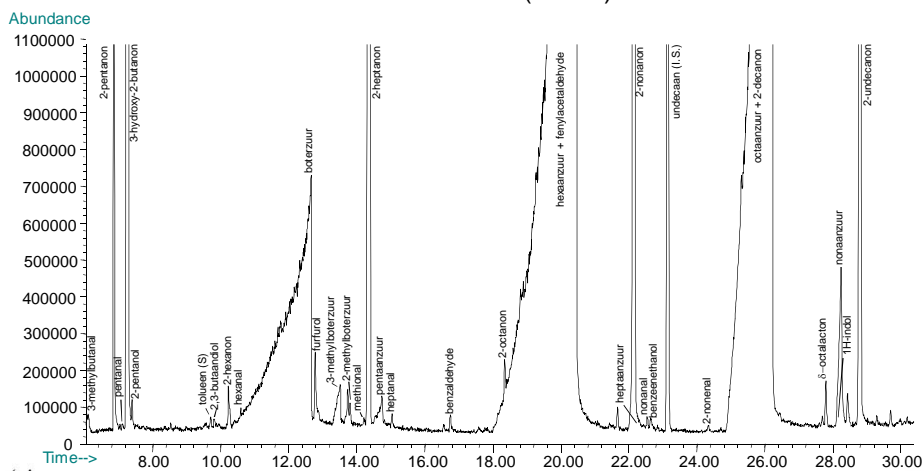
- Classificatie van halfharde kazen

type	kaasmakerij	commerciële naam
<i>halfharde kazen</i>	Fromunion nv - Kaasmakerij Passendale	Passendale Prelude Passendale Classic Passendale Bel Age

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: halfharde kazen

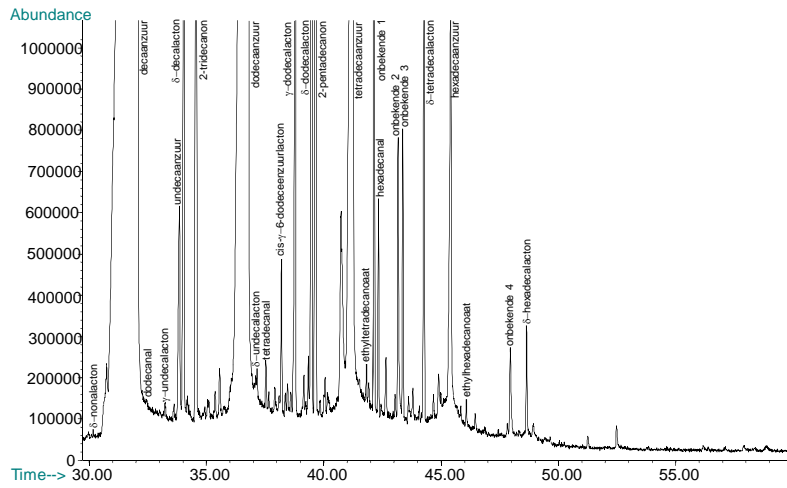
Passendale Classic (deel 1)

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: halfharde kazen

Passendale Classic (deel 2)

ASOCIATIE
K.U. LEUVEN
MMP/LEU

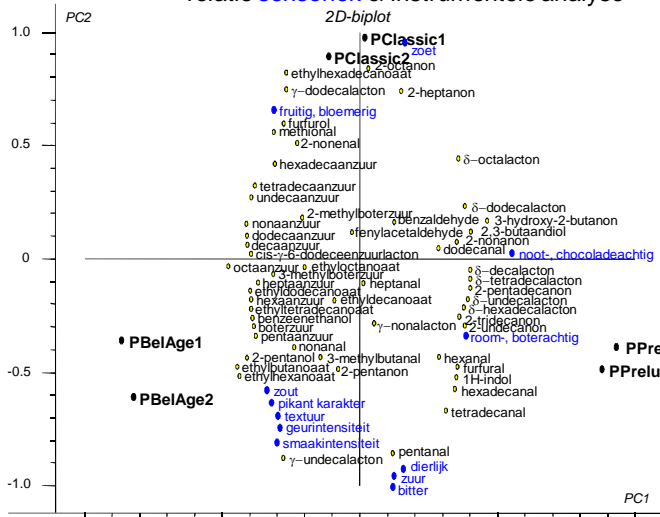
20 november 2009

Dat Smaakt naar Meer

21

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: halfharde kazen

relatie sensoriek & instrumentele analyse

ASOCIATIE
K.U. LEUVEN
MMP/LEU

20 november 2009

Dat Smaakt naar Meer

22

roodbacteriekazen

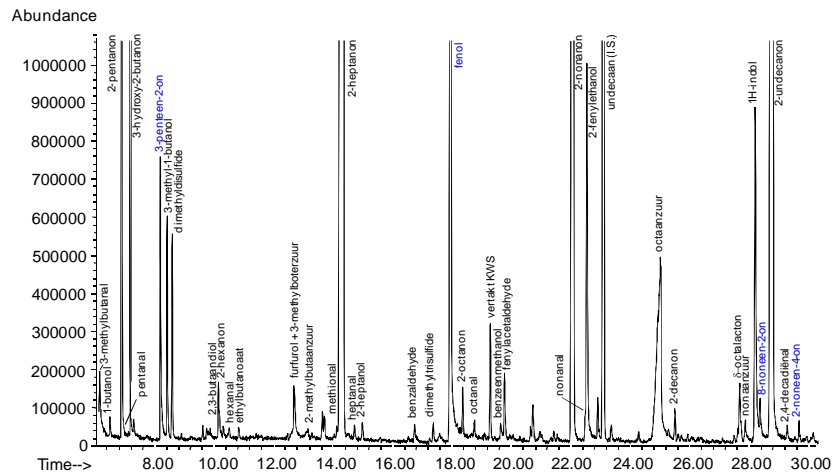
- Classificatie van roodbacteriekazen

type	kaasmakerij	commerciële naam
<i>roodbacterie</i>	Fromunion nv - Kaasmakerij Passendale	Père Joseph (4-5 w.) Wijnendale (4-5 w.)
	Belgomilk cvba	Brigand (4-8 w.) Brugse Blomme (4 w.) Watou Special (4-6 w.)
	Het Hinkelspel cvba	Pas de Rouge (6 w.)

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: roodbacteriekazen

Brigand (deel 1)

ASOCIATIE
K.U. LEUVEN
MAMME

20 november 2009

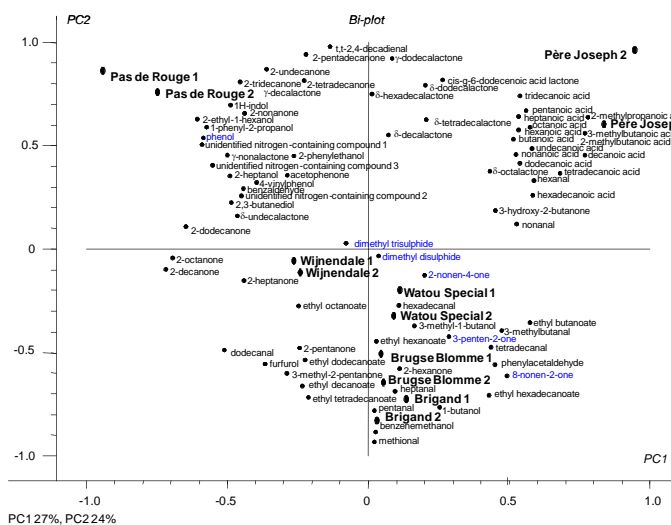
Dat Smaakt naar Meer

25

Aromaprofilering van Vlaamse kazen: roodbacteriekazen

Classificatie van roodbacteriekazen

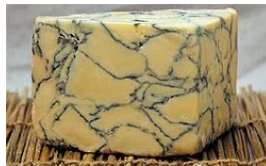
ASOCIATIE
K.U. LEUVEN
MAMME

20 november 2009

Dat Smaakt naar Meer

26

blauwschimmelkazen

- Classificatie van blauwschimmelkazen

type	kaasmakerij	commerciële naam
<i>blauwschimmel</i>	Het Hinkelspel cvba	Pas de Bleu (3 m.) Fourme d'Ambert (Fr.) (1-4 m.) Stilton (GB) (6-15 m.)

Besluiten

- Inzicht in de chemische achtergrond (verantwoordelijke aromaverbindingen) in relatie tot de typische smaakkaracters van kaas
  - Gouda-type kazen: boterachtig karakter (lactonen en diacetyl/acetoine)
  - roodbacteriekazen: intensiteit (fenol, S-verbindingen, onverzad. ketonen)
  - blauwschimmelkazen: fruitig (esters), complex (diverse chem. klassen)
- Proceswijzigingen
  - ⇒ afhankelijk type kaas
  - ⇒ invloed totale smaak van traditioneel product